

Statens skolverks förslag till nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023–2027

Remiss från Utbildningsdepartementet
Remisstid den 28 april 2023

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarråden Emilia Bjuggren och Alexandra Mattsson

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsdepartementet har remitterat Skolverkets *förslag till en ny nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet för åren 2023–2027 (U2022/03951)* till Stockholms stad för yttrande.

Strategin syftar till att alla barn och elever ska få den digitala kompetens de behöver som samhällsmedborgare och i arbetslivet. Statens långsiktiga mål är att det svenska skolväsendet ska vara ledande i att använda digitaliseringens möjligheter på bästa sätt. Detta för att uppnå hög digital kompetens inom alla åldersgrupper och för att främja kunskapsutvecklingen och likvärdigheten.

Strategin innehåller två övergripande mål med tillhörande delmål.

Det första övergripande målet i denna strategi handlar om att alla barn och elever behöver få utveckla digital kompetens för att kunna leva och verka i vårt digitala demokratiska samhälle.

Det andra övergripande målet handlar om att öka undervisningens kvalitet, likvärdigheten och måluppfyllelsen genom att skolväsendet använder digitaliseringens möjligheter.

Delmålen utgår från sju särskilt prioriterade områden där skolväsendet behöver ta kliv framåt. För att ge den föreslagna strategin en tydlig riktning, och för att ge skolväsendets verksamheter bättre förutsättningar och stöd för ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete, är delmålen mer avgränsade än i den föregående strategin.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden.

På grund av kort remisstid har arbetsmarknadsförvaltningen inkommit med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret ställer sig i huvudsak positivt till förslaget och målformuleringarna. Stadsledningskontoret anser dock att målen behöver preciseras bättre för att bidra till ökad likvärdighet. En utmaning inom vuxenutbildningen är att elevernas digitala kompetens skiljer sig från elever som går förskola, grundskola och gymnasieskola.

Arbetsmarknadsförvaltningen är positiv till förslaget. Att det livslånga lärandet prioriteras är särskilt positivt. En utmaning inom vuxenutbildningen är att elevernas digitala kompetens skiljer sig från elever i andra skolformer. Det finns en utmaning i att pedagogernas kompetensutveckling på området är resurskrävande och oftast drivs i projektform.

Utbildningsnämnden ställer sig i huvudsak positiv till förslaget och till inriktningen med prioriterade områden. Nämnden anser att målen behöver preciseras bättre för att bidra till ökad likvärdighet. Förvaltningen skulle önska klarare formuleringar kring att digital teknik bör användas utifrån didaktiska val och adekvat digital kompetens.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Resultaten i skolan är avgörande för Sveriges roll som kunskapsnation och i förlängningen vårt välbefinnande och välfärd. Att alla barn och elever skall få den digitala kompetens som behövs är en viktig del för att nå detta, men också att fostra framtidens aktiva samhällsmedborgare. Vi välkomnar därför Skolverkets förslag till ny nationell digitaliseringsstrategi för Skolväsendet för åren 2023–2027.

Att användningen av data och arbetet med standardiseringar lyfts fram i strategin är positivt. Stockholms stad anser att målen behöver preciseras bättre för att bidra till ökad likvärdighet. Särskilt önskar staden klarare formuleringar kring att digital teknik bör användas utifrån didaktiska val och adekvat digital kompetens. Idag saknas tillräcklig forskning på området, och det är angeläget att stimulera forskningsområdet för att skolan och förskolan skall kunna förverkliga strategins målsättningar.

Ur förskolans perspektiv är det angeläget att användandet av digital teknik inte är något självändamål. Den ska stödja undervisningen och utgöra ett komplement till andra didaktiska metoder i arbetet med läroplanens mål. Inte minst behöver lek, rörelse och barns nyfikenhet fortsatt stå i centrum. För att nå dit behöver fokus ligga på att höja den digitala kompetensen gällande didaktiska val för personal i förskolan. Vi välkomnar särskilt planerna på att arbeta fram en nationell handlingsplan baserad på strategin som tar hänsyn till respektive skolform och ser att det kan bidra till en sådan utveckling, inte minst för förskolan.

Ett viktigt förslag i strategin är att införa likvärdig tillgång till digitala enheter. Det kommer att få betydande ekonomiska konsekvenser för flera skolformer. Särskilt gäller detta inom vuxenutbildningen, då resurser till detta idag saknas samt att alla elever inte alltid har tillgång till digitala enheter idag. Skrivningen om tillgång till digitala enheter för att uppnå likvärdighet för de vuxna elever som kommer från socioekonomiskt svaga miljöer behöver också förtydligas. En utmaning till för att kunna genomföra strategin är att pedagogernas arbete med att stärka den digitala kompetensen i korta kurser är resurskrävande och ofta drivs i projektform.

För att strategin ska vara möjlig att genomföra måste staten skjuta till de resurser som krävs för att klara målsättningen om likvärdig tillgång till digitala enheter för vuxenutbildningen.

Avslutningsvis ser vi de övergripande målsättningarna som relevanta och betydelsefulla. Däremot delar vi remissinstansernas synpunkter i de kommentarer som rör de specifika delmålen, i synnerhet det som rör att delmål 1 har för ensidigt fokus på anställningsbarhet och borde kompletteras med fokus även på individens kompetens.

Stockholm den 26 april 2023

Emilia Bjuggren och Alexandra Mattsson

Bilaga

Remiss - Statens skolverks förslag till nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023–2027, KS 2023/304-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarrådet Christofer Fjellner (M) enligt följande.

En kvalitativ skola med kunskap i fokus behöver byggas på evidens och vetenskapen. Det är politikens roll att ge lärare och skolans övriga personal rätt förutsättningar att rusta dagens och kommande generationer elever med den kunskap och färdigheter de behöver för att klara sig i livet. Fundamentet i den svenska skolan bör således vara förankrat i forskning i bland annat didaktik och kognition. Att underlätta att forskning och evidens utgör grunden i undervisning gör eleverna en björntjänst.

Samhällets digitalisering i stort är här för att stanna och kommer att accelerera i framtiden. Digitala verktyg och hjälpmedel utgör en självklar del av alla människors vardag och rätt använt kan dessa verktyg också utgöra ett relevant komplement i lämpliga moment och delar i undervisningen och skolan. En digital alfabetism behövs för framtida innovation och är en viktig del för ungas framtida anställningsbarhet. Vi anser att en nationell strategi för digitalisering är nödvändig men konstaterar att det förslag till strategi staden har att yttra sig över lämnar mycket att önska, särskilt med hänseende till strategins föreslagna löptid till 2027.

Forskning nämns svepande och i allmänna ordalag. Vi efterfrågar konkretion kring vetenskapligt stöd som underbygger att denna strategi skulle uppnå målen om högre digital kompetens, kunskapsutveckling eller likvärdighet. Tyvärr saknas detta i förslaget till nationell strategi.

Utvecklingen av artificiell intelligens har pågått under lång tid och dess användning genom olika sorters modeller har ökat explosionsartat. Allt mer avancerade AI-teknologier används av miljontals människor varje dag och unga människor är ofta de tidiga adoptanterna av ny teknologi. Att strategin inte omnämner artificiell intelligens och hur den kan påverka eller användas i skolan på gott och ont är anmärkningsvärt och bör ses över.

Skolans uppdrag är att rusta eleverna med kunskap och rätt färdigheter inför vuxenlivet. Det uppdraget innehåller även digitalisering. Dock får varken digitaliseringen eller blind romantisering av en dåtid som inte längre finns bli ett självändamål. Det är alltid nivån på elevernas läsförståelse, praktiska och teoretiska kunskaper som är viktig och inte att de utvecklas genom en analog eller digital metod.

Kommunstyrelsen

Reservation av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att delvis godkänna svaret på remissen
2. Att därutöver anföra följande

Det är bra att en ny nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet arbetas fram och i stora delar tar den steg framåt. Men Stockholms stad behöver gå före och peka ut en tydligare riktning kring principerna för tjänsteutveckling.

Digitalisering är något som sker i alla delar av samhället och syftar till att med digitala tjänster och verktyg förbättra och effektivisera verksamheten. En stor del av Stockholms och Sveriges näringslivs tillväxt under de senaste åren har kretsats kring möjligheten att utveckla eller ta tillvara på ny teknik för att skapa produkter och tjänster som efterfrågas globalt.

Skolan är inget undantag, och ska inte heller vara det. För våra elever, våra anställda och vår framtida arbetsmarknad är det avgörande att vi kan dra nytta av de goda effekterna som en strategiskt genomförd digitalisering bär med sig. Inom skolan måste förstås utvecklingen alltid bygga på det som stärker verksamheten och också när det ska stödja lärande är förankrat i den pedagogik och didaktik som lärarprofessionen har ansvar för.

För att vi ska kunna dra full nytta av det digitaliseringen kan ge är det dock centralt att vi inte bara lyfter fram att det är positivt att det finns skrivningar om användning av data och standardiseringar. Vi behöver ge en tydligare inriktning för att framtidssäkra de satsningar som ska göras framöver.

Exempelvis delar vi förvaltningens synpunkt att det saknas skrivningar om AI som förväntas transformera stora delar av framtidens system. Det är också troligt att utvecklingen kommer påverka skolan och därför snarare behöva integreras på ett strategiskt sätt än att stänga tekniken ute. Särskilt i ett fält som rör sig så snabbt är det därför viktigt att den nationella strategin också pekar på principer bortanför standarder eller enskilda produkter. Snarare måste öppenhet och enkelhet att ansluta för externt utvecklade tjänster vara i fokus för att undvika misstaget att låsa in skolan i stora nationella eller kommunalt utvecklade system för gränssnitt till användarna, vilket kommer bli dyrt och ge tjänster som inte är i tiden.

Skolan ska inte bli den del av samhället som släpar långt efter det elever, föräldrar och anställda möter i sin övriga vardag, men även i förhållande till det civilsamhälle och arbetsliv eleverna ska verka i efter sin utbildning.

Därför vill vi särskilt anföra att utöver det vi lyft ovan om stöd i professionens kunskaper och senaste forskningen även behövs tydligare skrivningar med inriktningen:

- Att användning av öppen källkod är huvudregel i kravställning till IT-leverantörer vilket ger möjlighet till snabbare utvecklade tjänster och att utvecklade tjänster kan användas av fler offentliga kravställare inom skolväsendet
- Att offentliga data så långt som möjligt ska vara öppna och gå att nå via öppna API för att gynna utvecklare av nya applikationer och tredjepartstjänster
- Att skolan som beställare som huvudprincip ska ha tillgång till användardata, åtminstone på anonymiserad, aggregerad nivå, för att den ska kunna bli offentlig och komma fler verksamheter till gagn och användas för strategiska beslut för framtida tjänster och verksamhetsutveckling
- Att IT-upphandlingar inom skolan till huvuddel görs i mindre delar där funktioner byggs efter hand. Då kan fler aktörer med hög kompetens konkurrera och nya tjänsteslag eller tekniker, såsom AI, enklare anslutas och snabbt komma verksamheten till del.

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Annika Friberg och Jonas Nilsson (alla M) som är likalydande med Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Utbildningsdepartementet har remitterat Skolverkets *förslag till en ny nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet för åren 2023–2027 (U2022/03951)* till Stockholms stad för yttrande.

Strategin syftar till att alla barn och elever ska få den digitala kompetens de behöver som samhällsmedborgare och i arbetslivet. Statens långsiktiga mål är att det svenska skolväsendet ska vara ledande i att använda digitaliseringens möjligheter på bästa sätt. Detta för att uppnå hög digital kompetens inom alla åldersgrupper och för att främja kunskapsutvecklingen och likvärdigheten.

Strategin innehåller två övergripande mål med tillhörande delmål.

Det första övergripande målet i denna strategi handlar om att alla barn och elever behöver få utveckla digital kompetens för att kunna leva och verka i vårt digitala demokratiska samhälle.

Det andra övergripande målet handlar om att öka undervisningens kvalitet, likvärdigheten och måluppfyllelsen genom att skolväsendet använder digitaliseringens möjligheter.

Delmålen utgår från sju särskilt prioriterade områden där skolväsendet behöver ta kliv framåt. För att ge den föreslagna strategin en tydlig riktning, och för att ge skolväsendets verksamheter bättre förutsättningar och stöd för ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete, är delmålen mer avgränsade än i den föregående strategin.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden.

På grund av kort remisstid har arbetsmarknadsförvaltningen inkommit med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 31 mars 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig i huvudsak positivt till förslaget och målformuleringarna. Som helhet har den nationella strategin målsättningar på en övergripande nivå som är relevanta och betydelsefulla. Stadsledningskontoret instämmer i förslagets inriktning med prioriterade områden och välkomnar särskilt att användningen av data och arbetet med standardisering lyfts fram.

Stadsledningskontoret anser dock att målen behöver preciseras bättre för att bidra till ökad likvärdighet. Det krävs adekvat digital kompetens för att möta de utmaningar

som digitaliseringen ställer skolväsendet inför. Tydligare formuleringar kring att digital teknik bör användas utifrån didaktiska val och adekvat digital kompetens är önskvärda. Användandet av digital teknik inte är något självändamål, utan ska bidra till att stärka kvaliteten i undervisningen och därigenom möjliggöra högre måluppfyllelse för barn och elever och ge förskolan och skolan ökade möjligheter att genomföra sitt uppdrag.

Stadsledningskontoret anser att beskrivningar av hur digital teknik skapar beteendeförändringar, ändrade kommunikationsmönster och hur det påverkar undervisningen kan stärkas. Forskning nämns i allmänna ordalag, här skulle exempelvis hjärnforskning samt forskning om hur sociala mönster och beteenden påverkar oss i en digital omgivning kunna tydliggöras för att vägleda skolväsendet.

Beskrivningar kring förskolans uppdrag uppfattas som delvis motstridiga mellan inledande text och målformuleringar. Förskolans ansvar att motverka risker genom att bidra till ett kreativt användande kräver en ökad medvetenhet och ökad kompetens, vilket kan förtydligas.

En utmaning inom vuxenutbildningen är att elevernas digitala kompetens skiljer sig från elever som går förskola, grundskola och gymnasieskola. När elever som vuxna börjar läsa kortare kurser är förutsättningarna annorlunda än övriga skolformer. Samtidigt har inte alla elever tillgång till digitala enheter. Pedagogernas arbete med digital kompetens i kortare kurser är en utmaning som är resurskrävande och oftast drivs i projektform. Att införa likvärdig tillgång till digitala enheter för elever inom vuxenutbildningen kommer få betydande ekonomiska konsekvenser, då resurser för detta saknas i dag. Samverkan och samordning lokalt, regionalt och nationellt skulle troligtvis gynna den långsiktiga målsättningen i digitaliseringsstrategin.

Beskrivningar och begrepp från den tidigare strategin bör uppdateras utifrån teknikutveckling och användande. Bland annat saknas skrivningar om AI teknik.

Stadsledningskontoret ser positivt på Skolverkets förslag till att ta fram en handlingsplan, då detta bland annat bidrar till ökad likvärdighet mellan kommunala och fristående huvudmän.

Synpunkter och förslag på mål och delmål

Mål 1 – barn och elever utvecklar digital kompetens

Stadsledningskontoret ställer sig i huvudsak positivt till förslaget, men anser att målsättningarna bör omfatta förhållningssätt till digital teknik i undervisningen för att ta höjd för digital utveckling som vi inte känner till idag.

Stadsledningskontoret menar att delmål 1 om livslångt lärande har för stort fokus på anställningsbarhet i stället för individens kompetens. Om individen får undervisning i att kunna utveckla adekvat digital kompetens så ges den möjlighet att fungera, vara delaktig i och tillsammans med andra utveckla ett demokratiskt samhälle.

Stadsledningskontoret ser gärna att delmål 2 beskriver hur målsättningen ska bidra till en mer aktiv hållning. Att vara producent och delta i den digitala utvecklingen snarare än att konsumera den. Det bidrar till ökad förmåga att använda digital teknik och ger större förståelse för hur man kan utveckla och använda den. Fokus bör vara på att ta tillvara den digitala teknikens möjligheter för barn och elever att nå målen och att hantera den digitala miljö som ständigt förändras.

Stadsledningskontoret anser att delmål 3 bättre behöver knyta an till den övergripande målformuleringen och även inkludera vilka utmaningar och risker kring exempelvis säkerhet, integritet och kriminalitet som behöver beaktas. Adekvat digital kompetens är även att förstå och kunna göra kloka bedömningar i förhållande till detta.

Stadsledningskontoret anser att delmål 4 kan skapa större värde om fokus läggs på att beskriva hur digitaliseringen är en del av det livslånga lärandet inom alla arbets- och samhällsområden och berör alla, inte specifikt teknikämnen eller it.

Stadsledningskontoret anser att en tydlig beskrivning i strategin om tillgång till digitala enheter för att uppnå likvärdighet för de vuxna elever som kommer från socioekonomiska svaga miljöer saknas.

Jämställdhetsperspektivet är särskilt viktigt att uppmärksamma för vuxna utrikesfödda kvinnor studerande på sfi, grundnivå eller yrkesutbildning i vuxenutbildningen, särskilt om delmål 4 ska kunna uppnås för dessa elever.

Mål 2 – digitaliseringens möjligheter används inom skolväsendet

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till förslaget och instämmer i beskrivningen om att huvudmännen behöver lägga resurser på att höja den digitala kompetensen, särskilt vad gäller didaktiska val, inte minst inom förskolan. Stadsledningskontoret delar bedömningen att undervisningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. En försvårande omständighet är att det i stor utsträckning saknas ämnesdidaktisk forskning för hur man kan använda digitalisering för att öka elevernas måluppfyllelse. Det är därför angeläget att stimulera den typen av forskning för att kunna förverkliga strategins målsättningar.

Gemensamma standarder ger fördelar ur ett förvaltningsperspektiv och för uppföljning och analys av data. Det ger också positiva effekter på utveckling av systemstöd. Arbetet med lösningar som bygger på gemensamma standarder enligt SiS är en förutsättning för den likvärdighet som nämns. Det arbetet behöver därför fortsätta. Det är inte helt tydligt om även nationella gemensamma system avses. För vissa uppgifter, till exempel prov eller frånvaro skulle detta kunna underlätta och minska den administrativa bördan för huvudmän. Detta behöver i så fall utredas närmare.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 mars 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen är positiv till förslaget om ny nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet. Som helhet har den nationella strategin en målsättning på övergripande nivå som är relevant och betydelsefull. Att det livslånga lärandet prioriteras är särskilt positivt.

Strategins målsättningar spänner över en bred mål- och åldersgrupp, från förskola, grundskola till gymnasie- och vuxenutbildning. Det är därför positivt att Skolverket under 2023 avser att arbeta fram en handlingsplan där delmålen konkretiseras med hänsyn tagen till bland annat skolform och mellan barns och elevers ålder för att nå bästa måluppfyllelse.

En utmaning inom vuxenutbildningen är att elevernas digitala kompetens skiljer sig från elever som går förskola, grundskola och gymnasium. När elever som vuxna börjar läsa kortare kurser är förutsättningarna annorlunda än övriga skolformer. I vuxenutbildningen har inte alla elever tillgång till digitala enheter. Pedagogernas arbete med digital kompetens i kortare kurser är en utmaning som är resurskrävande och oftast drivs i projektform. Att införa likvärdig tillgång till digitala enheter för elever inom vuxenutbildningen kommer få betydande ekonomiska konsekvenser för kommunen då resurser för detta saknas i dag. Samverkan och samordning lokalt, regional och nationellt skulle troligtvis gynna den långsiktiga målsättningen i digitaliseringsstrategin.

Under övergripande mål 1 Barn och elever utvecklar digital kompetens med delmål, saknar arbetsmarknadsförvaltningen en något tydligare skrivning i strategin om tillgång till digitala enheter för att uppnå likvärdighet för de vuxna elever som kommer från socioekonomiska svaga miljöer. Jämställdhetsperspektivet är särskilt viktigt att uppmärksamma för vuxna utrikesfödda kvinnor studerande på sfi, grundnivå eller yrkesutbildning i vuxenutbildningen, speciellt om delmål fyra ska kunna uppnås för dessa elever.

Under övergripande mål 2 Digitaliseringens möjligheter används inom skolväsendet med delmål sex, saknar arbetsmarknadsförvaltningen även en tydligare skrivning i strategin om starkare samverkan på nationell nivå.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 mars 2023 följande.

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Särskilt uttalande av Claes Nyberg (C), se Reservationer m.m.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 27 mars 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till förslaget och målformuleringarna. Som helhet har den nationella strategin målsättningar på en övergripande nivå som är relevanta och betydelsefulla. Förvaltningen ställer sig positiv till inriktningen med prioriterade områden och att områden såsom användningen av data och arbetet med standardiseringar lyfts fram.

Utbildningsförvaltningen anser att målen behöver preciseras bättre för att bidra till ökad likvärdighet. Det krävs adekvat digital kompetens för att möta de utmaningar som digitaliseringen ställer skolväsendet inför. Förvaltningen skulle önska klarare formuleringar kring att digital teknik bör användas utifrån didaktiska val och adekvat digital kompetens. Förvaltningen menar att användandet av digital teknik inte är något självändamål. Den ska bidra till att stärka kvaliteten i undervisningen och därigenom möjliggöra högre måluppfyllelse för barn och elever och ge förskolan och skolan ökade möjligheter att genomföra sitt uppdrag enligt läroplan och skollag. Beskrivning av hur digital teknik skapar beteendeförändringar, ändrade kommunikationsmönster och hur det påverkar undervisningen kan stärkas. Forskning nämns i allmänna ordalag, här skulle exempelvis hjärnforskning samt forskning om hur sociala mönster och beteenden påverkar oss i en digital omgivning kunna tydliggöras för att vägleda skolväsendet.

Beskrivningar kring förskolans uppdrag uppfattas som motstridiga budskap mellan inledande text och målformuleringar. Förskolans ansvar att motverka risker genom att bidra till ett kreativt användande, kräver en ökad medvetenhet och ökad kompetens, vilket kan förtydligas.

Beskrivningar och begrepp från den tidigare strategin bör uppdateras utifrån teknikutveckling och användande. Utbildningsförvaltningen saknar till exempel skrivningar om AI teknik.

Utbildningsförvaltningen ser positivt på Skolverkets förslag till att ta fram en handlingsplan. Detta bidrar bland annat till att skapa likvärdighet mellan kommunala och fristående huvudmän.

Förvaltningens synpunkter på mål och delmål

Mål 1 – barn och elever utvecklar digital kompetens

Utbildningsförvaltningen ställer sig i huvudsak positivt till förslaget. Förvaltningen anser att målsättningarna bör omfatta förhållningssätt till digital teknik i undervisningen för att ta höjd för digital utveckling som vi inte känner till idag.

Förvaltningen menar att delmål 1 om livslångt lärande har för stort fokus på anställningsbarhet i stället för individens kompetens. Om individen får undervisning i

att kunna utveckla adekvat digital kompetens så ges den möjlighet att fungera, vara delaktig i och tillsammans med andra utveckla ett demokratiskt samhälle.

Förvaltningen ser gärna att delmål 2 beskriver hur målsättningen ska bidra till en mer aktiv hållning. Att vara producent och delta i den digitala utvecklingen snarare än att konsumera den. Det bidrar till ökad förmåga att använda digital teknik och ger större förståelse för hur man kan utveckla och använda den. Fokus bör vara på att ta tillvara den digitala teknikens möjligheter för barn och elever att nå målen och att hantera den digitala miljö som ständigt förändras.

Förvaltningen anser att delmål 3 bättre behöver knyta an till den övergripande målformuleringen och även inkludera vilka utmaningar och risker kring till exempel säkerhet, integritet och brottslighet som behöver beaktas. Adekvat digital kompetens är även att förstå och kunna göra kloka bedömningar i förhållande till detta.

Förvaltningen anser att delmål 4 kan skapa större värde om fokus läggs på att beskriva hur digitaliseringen är en del av det livslånga lärandet inom alla arbets- och samhällsområden och berör alla, inte specifikt teknikämnen eller it.

Mål 2 – digitaliseringens möjligheter används inom skolväsendet

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget. Förvaltningen instämmer i beskrivningen om att huvudmännen behöver lägga resurser på att höja den digitala kompetensen, särskilt vad gäller didaktiska val, inte minst inom förskolan.

Förvaltningen delar bedömningen att undervisningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. En försvårande omständighet är att det i stor utsträckning saknas ämnesdidaktisk forskning för hur man kan använda digitalisering för att öka elevernas måluppfyllelse. Det är därför angeläget att stimulera den typen av forskning för att kunna förverkliga strategins målsättningar.

Gemensamma standarder ger fördelar ur ett förvaltningsperspektiv och för uppföljning och analys av data. Det ger också positiva effekter på utveckling av systemstöd. Arbetet med lösningar som bygger på gemensamma standarder enligt SiS (Svenska institutet för standarder) är en förutsättning för den likvärdighet som nämns. Det arbetet behöver därför fortsätta. Det är inte helt tydligt om även nationella gemensamma system avses. För vissa uppgifter, till exempel prov eller frånvaro skulle detta kunna underlätta och minska den administrativa bördan för huvudmän. Detta behöver i så fall utredas närmare.

Reservationer m.m.

Utbildningsnämnden

Särskilt uttalande av Claes Nyberg (C).

Det är bra att en ny nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet arbetas fram och i stora delar tar den steg framåt. Men Stockholms stad behöver gå före och peka ut en tydligare riktning kring principerna för tjänsteutveckling.

Digitalisering är något som sker i alla delar av samhället och syftar till att med digitala tjänster och verktyg förbättra och effektivisera verksamheten. En stor del av Stockholms och Sveriges näringslivs tillväxt under de senaste åren har kretsat kring möjligheten att utveckla eller ta tillvara på ny teknik för att skapa produkter och tjänster som efterfrågas globalt.

Skolan är inget undantag, och ska inte heller vara det. För våra elever, våra anställda och vår framtida arbetsmarknad är det avgörande att vi kan dra nytta av de goda effekterna som en strategiskt genomförd digitalisering bär med sig. Inom skolan måste förstas utvecklingen alltid bygga på det som stärker verksamheten och också när det ska stödja lärande är förankrat i den pedagogik och didaktik som lärarprofessionen har ansvar för.

För att vi ska kunna dra full nytta av det digitaliseringen kan ge är det dock centralt att vi inte bara lyfter fram att det är positivt att det finns skrivningar om användning av data och standardiseringar. Vi behöver ge en tydligare inriktning för att framtidssäkra de satsningar som ska göras framöver.

Exempelvis delar vi förvaltningens synpunkt att det saknas skrivningar om AI som förväntas transformera stora delar av framtidens system. Det är också troligt att utvecklingen kommer påverka skolan och därför snarare behöva integreras på ett strategiskt sätt än att stänga tekniken ute. Särskilt i ett fält som rör sig så snabbt är det därför viktigt att den nationella strategin också pekar på principer bortanför standarder eller enskilda produkter. Snarare måste öppenhet och enkelhet att ansluta för externt utvecklade tjänster vara i fokus för att undvika misstaget att låsa in skolan i stora nationella eller kommunalt utvecklade system för gränssnitt till användarna, vilket kommer bli dyrt och ge tjänster som inte är i tiden.

Skolan ska inte bli den del av samhället som släpar långt efter det elever, föräldrar och anställda möter i sin övriga vardag, men även i förhållande till det civilsamhälle och arbetsliv eleverna ska verka i efter sin utbildning.

Därför vill vi särskilt anföra att behövs tydligare skrivningar med inriktningen:

- Att användning av öppen källkod är huvudregel i kravställning till IT-leverantörer vilket ger möjlighet till snabbare utvecklade tjänster och att

utvecklade tjänster kan användas av fler offentliga kravställare inom skolväsendet

- Att offentliga data så långt som möjligt ska vara öppna och gå att nå via öppna API för att gynna utvecklare av nya applikationer och tredjepartstjänster
- Att skolan som beställare som huvudprincip ska ha tillgång till användardata, åtminstone på anonymiserad, aggregerad nivå, för att den ska kunna bli offentlig och komma fler verksamheter till gagn och användas för strategiska beslut för framtida tjänster och verksamhetsutveckling
- Att IT-upphandlingar inom skolan till huvuddel görs i mindre delar där funktioner byggs efter hand. Då kan fler aktörer med hög kompetens konkurrera och nya tjänsteslag eller tekniker, såsom AI, enklare anslutas och snabbt komma verksamheten till del.